

Lahkotnost izjav o izboru kandidatov

Nadzorniki SDH Če hočemo najboljše, jim je treba omogočiti najboljše izhodiščne pogoje. Pa jih ne.

Če si Slovenski državni holding (SDH) zasluži najboljše nadzornike, potem jim je treba omogočiti najboljše izhodiščne pogoje kot popotnico procesu kadrovanja. Vsem kandidatom in delu komisije pa diskretnost delovanja do objave predloga kandidatov. Moje izkušnje kot članice strokovne komisije ministrstva za finance za izbor kandidatov za nadzorni svet SDH so drugačne. Naj bo to pisanje moja popotnica ponovljenemu postopku.

Popotnica kadrovanju nadzornikov SDH

Zakon o državnem holdingu je napisan tako, da določa pomembne zakonske omejitve nadzornikom SDH. Od njih zahteva, da z državnimi podjetji ali z njimi povezanimi družbami ne poslujejo, nimajo funkcij v upravah in nadzornih svetih družb, v katerih ima SDH večinski ali prevladujoč vpliv in jih glede razkritja premoženja obravnava kot državne uslužbenke, kar po korporativni funkciji nikakor niso. To so gotovo pomembne okoliščine, ki pogosto že vnaprej omejujejo nabor možnih in najboljših kandidatov, saj številni strokovnjaki, zaradi omejitev, ki jih ta funkcija prinaša, to racionalno upoštevajo pri svoji odločitvi o kandidaturi.

Ta isti zakon povsem legitimno prinaša največji dragulj politiki, in sicer to, da je strokovna komisija zgolj zakonsko opredeljena ovira izbora kandidatov na poti politične odločitve. Ta pot pa poteka prek ministra za finance in vlade, ki imata zakonsko pravico (in odgovornost), da predlagata svoje kandidate za potrditev v državnem zboru, svoj izbor pa utemeljita in razkrijeta. Dejstvo, da je to na koncu politični proces, je prav tako pomemben dejavnik pri racionalni odločitvi o kandidaturi. Javna razpovitost formule 3 : 1 : 1 za politične kvote gotovo ne pripomore k privabljanju kandidatov za sodelovanje v tem procesu.

Slaba popotnica kadrovanju nad-

zornikov SDH je tudi nestrokovno pripravljen sklep vlade o plačilih za člane nadzornega sveta SDH, ki je znesek prejemkov opredelila celo nižje od tistega, ki velja za nadzornike največjih družb, ki jih SDH sam nadzoruje. V vsebino sklepa je vlada lahkotno zapisala besedo »lahko«, da bi si pustila odprta vrata za morebitno dodatno plačilo nadzornikom z mednarodnimi izkušnjami. Lahko da bi, ali pač ne bi tega naredila, odvisno od trenutnega razpoloženja v tekočem tednu (populizma), ko je predlog na seji vlade. Največji greh pa je, vlada v tem primeru naredila z vezavo prejemkov nadzornikov na uspešnost poslovanja SDH (odstotek doseženega donosa kapitala). To dejstvo kaže na to, da vlada ne razume, da motivacija nadzornikov ne sme biti vezana na motivacijo uprave. Povedano laično, uprava in nadzorniki ne smejo imeti istega korenčka za nagrado za svoje delo. Zato vsa priporočila dobre prakse odsvetujejo kakršno koli vezavo prejemkov nadzornikov z uspešnostjo poslovanja družbe. Že sam zakon o gospodarskih družbah prepoveduje kakršnokoli vezavo njihovih prejemkov na dobiček družbe.

Čas in dolžina javnega razpisa, ki ga je določilo ministrstvo za finance (MF), je v dvotedenskem roku za prijavo vključeval celotne božične in novoletne praznike. Takšna odločitev o času in roka kaže na nekaj zelo nenavadnega, če ne povsem nespametnega, kadar je cilj privabljanje kar največjega nabora kandidatov.

Javni razpis, ki ni bil objavljen v tujih medijih, pomeni lahkotnost odločitve, da h kandidaturi ne povabimo tujcev in mednarodnih strokovnjakov. Država je varčna in ni hotela plačati dragih oglasov v tujih medijih, kar je sicer normalna praksa v takšnih primerih. Na koncu je bil v dogovoru z ministrstvom, v zameno za neobjavo drugje, dostop do javnega razpisa brezplačno objavljen na spletni strani European Confederation of Directors' Associations iz Bruslja, ki združuje več kot 55.000 članov

evropskih upravnih odborov in nadzornih svetov.

Postopek izbora najprimernejših

Strokovna komisija MF je izbirala le med tistimi kandidati, ki so se prijaviли na razpis in ki so MF oddali vso zahtevano dokumentacijo, izpolnjevali vse zakonske in razpisne pogoje ter sodelovali s komisijo. Kandidatov, ki tega niso naredili, komisija ni obravnavala.

Delo strokovne komisije je bilo skladno z uveljavljenimi mednarodnimi standardi postopka izbora. Postopek je vključeval pregled vse dokumentacije, izvajanje intervjujev, preverjanje referenc in psihometrično testiranje. V tem postopku so se članice komisije, ki so bile v nasprotju interesov, iz odločanja izločile in s tem kandidatom omogočile objektivno obravnavo in presojo. Opaziti je bilo, da je določene povabljene kandidate postopek zelo presenetil. To se nanaša na vsebino vprašanj, preverjanje znanja angleščine, psihometrično testiranje, dejstvo, da je šlo za večkratne intervjuje, pa še kaj bi se našlo.

Eno temeljnih pravil kadrovske stroke je spoštovanje človeške integritete in s tem diskretnosti postopkov. Procesi kadrovanja na kateri koli položaj, sploh pa na vodilne, so nekaj tako zelo občutljivega, da zato obstaja legitimen razlog za zagotavljanje diskretnosti teh postopkov, dokler odločitev ni sprejeta. Sam postopek izbora pa je v tem primeru motila javna samopromocija kandidatov in njihovo lahkotno sodelovanje z mediji. Zelo veliko prahu se je dvigalo predvsem okrog neizbranih in nepovabljenih prijavljenih kandidatov. Dogovor komisije in MF je bil, da komisija ne komunicira z mediji. Služba MF za odnose z javnostjo pa je imela politiko minimalne medijske komunikacije. Oboje je v pregretem ozračju sprožilo predstavljanje različnih teorij zarot kot odgovorov na neodgovorjena vprašanja namesto komuniciranja dejstev.

Iz že tako omejenega nabora kandidatov je bil velik izziv sestavi-

Page: 5

Reach: 157000

Country: SLOVENIA

Size: 842 cm2

2 / 2

ti komplementarno ekipo takšnih kandidatov, ki bodo strokovno pokrivali vsa zakonsko zahtevana področja, ki bodo tudi osebno in z izkušnjami primerni za sestavo različnih komisij ter vodenje nadzornega sveta in komisij, ki jih zakon o državnem holdingu zahteva. Pripravljen je bil predlog petih najprimernejših kandidatov, ki je bil predstavljen ministru za finance s posameznimi opombami in možno zamenjavo enega kandidata, kjer je komisija dala zaznamek na merilo o primernosti ugleda. Razkritje dela komisije se je nanašalo tudi na izločanje iz postopka članic komisije v primeru potencialnega nasprotja interesov pri posameznih kandidatih.

Kdo se bo sploh še hotel odločiti?

Minister za finance je imel svojo priložnost za predlog svojih (najboljših) kandidatov, ki pa je ni izkoristil. Minister v resnici ni podprl predloga strokovne komisije, ampak ga je predlagal samo zato, ker noben drug predlog ni bil sprejemljiv za vlado. Enako priložnost za oblikovanje drugega predloga kandidatov je že isti dan imela sama vlada, ki se prav tako ni odločila za svoj predlog in v skladu za zakonom tudi razkritje, kako je potekal tak nabor, kdo jih je povabil k sodelovanju in kako je bila zagotovljena skladnost z 39. členom tega zakona. Vlada se je kljub zelo veliki zamudi o imenovanju teh nadzornikov raje odločila za ponovitev postopka. To pa v resnici ni odločanje, ampak odlašanje z odločitvijo.

Predstavniki politike, številni novinarji in neizbrani kandidati so se medtem in potem z neverjetno lahkotnostjo odzvali z diskreditacijo komisije in prav vseh kandidatov brez vzročnih povezav uporabljenih (nepreverjenih) dejstev ter zavajanjem javnosti glede teh (nepreverjenih) dejstev.

V članku v časniku Finance, ki me je sicer zanimal zaradi spremembe trošarinske politike, sem pred kratkim prebrala izjavo dr. Velimirja Boleta: »Jeseni, ko se je nafta začela ceniti, smo se z ministrom za finance začeli pogovarjati o izdelavi novega modela. Ampak ga ne bomo naredili. Zakaj? Zato, ker ne želim biti na tapeti, če se potem kaj zgodi. Potem se vedno išče, kaj je bilo v ozadju, kdo je kaj naredil. Tega preprosto ne želim, raje imam mir.«
P. S.

Za svoje delo Strokovna komisija MF ni prejela nobenega plačila, kar je sicer neumnost, značilna za Slovenijo.

Prispevek je mnenje avtorice in ne izraža nujno stališča uredništva.

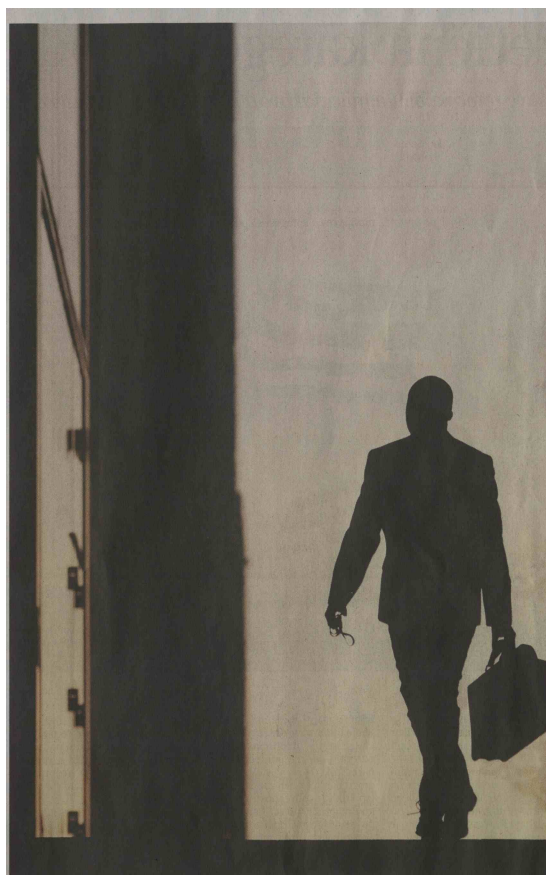

FOTO REUTERS